

KESKI-SAVON YMPÄRISTÖTOIMEN KUNTIEN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSET

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja
Varkaus

Heinäveden kunnanvaltuusto 26.3.2018 § 13
Joroisten kunnanvaltuusto 23.4.2018 § 9
Leppävirran kunnanvaltuusto 7.5.2018 § 14
Pieksämäen kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 27
Varkauden kaupunginvaltuusto 24.9.2018 § 73

Sisällys

YLEISET MÄÄRÄYKSET	4
1 § Tavoite	4
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	4
3 § Määräysten soveltaminen.....	4
4 § Määritelmät.....	4
5 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja	6
VESISTÖJEN JA POHJAVESIEN SUOJELU	6
6 § Lumen vastaanottopaikat.....	6
7 § Maalämmön käyttöön liittyvät määräykset	6
8 § Vesikasvien niitto.....	7
9 § Eläinten laiduntaminen	7
10 § Lannoitteiden käyttö	7
JÄTEVESIEN KÄSITTELY	8
11 § Viemäriin johdettavat jätevedet.....	8
12 § Jätevesien käsittely ja johtaminen vesihuoltoverkoston toiminta-alueen ulkopuolella.....	8
12.1 Yleistä säädöksistä ja lupamenettelyistä	8
12.2 Jätevesien käsittelyn perustaso ja -alueet	8
12.3 Jätevesien käsittelyn puhdistustaso pilaantumiselle herkillä alueilla	9
12.4 Ohjeellinen jätevesijärjestelmän sijoittaminen.....	9
12.5 Laitteistoja koskevat erityisvaatimukset	10
12.6 Haja-asutuksen jätevesilietteen käyttö.....	10
13 § Kuiva- ja erottelevien käymälöiden käyttö	11
14 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevesien käsittely.....	11
15 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden, mattojen ym. pesu	11
POLTTONESTEET JA MUUT KEMIKAALIT	12
16 § Vaarallisten aineiden varastointi	12
17 § Pysyvät tankkaus- ja täyttöpaikat.....	12
18 § Öljy- ja polttonestesäiliöiden tarkastus, pinnoitus ja poisto.....	12
19 § Erityismääräykset pohjavesi- ja ranta-alueilla	13
ILMANSUOJELU JA PÖLYNTORJUNTA.....	14
20 § Savukaasujen ja ilmastointilaitteiden haitallisten vaikutusten ehkäisy	14
21 § Rakennus- ja kunnostustyöt	14
22 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito	14

MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA.....	15
23 § Ilmoitusvelvoite erityisen häiritsevistä, tilapäisestä melusta ja tärinästä	15
24 § Rakennusten savukaasun poisto- ja ilmastointilaitteet	16
MUUT MÄÄRÄYKSET	16
25 § Rangaistussäännökset	16
26 § Määräyksistä poikkeaminen	16
27 § Voimaantulo	16

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran kuntien sekä Pieksämäen ja Varkauden kaupunkien paikalliset olosuhteet huomioon ottaen turvata kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö. Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä poistetaan ja vähennetään pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa (jatkossa YSL) (527/2014) säädetään.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelumääräykset antaa YSL 202 §:n 1. momentin nojalla Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran kuntien valtuusto sekä Pieksämäen ja Varkauden kaupunkien valtuusto.

Määräysten noudattamista valvoo YSL 22 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Keski-Savon ympäristölautakunta.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille näissä määräyksissä kuuluvaa päätösvaltaa alaiselleen viranhaltijalle siten kuin YSL 22 §:ssä säädetään.

3 § Määräysten soveltaminen

Nämä määräykset ovat voimassa Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran kunnissa sekä Pieksämäen ja Varkauden kaupungeissa.

Määräykset eivät koske YSL:n mukaista luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa, koeluonteista toimintaa (31 §), poikkeuksellisia tilanteita (120 §), pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä (136 § 1 mom.) tai puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Määräykset on laadittu tarkentamaan lainsäädännössä annettuja määräyksiä ja niitä noudatetaan muiden kunnallisten määräysten rinnalla ja tarvittaessa niiden kanssa. Tällaisia määräyksiä ovat mm. jätehuoltomääräykset, rakennusjärjestys ja kaavamääräykset. Ympäristönsuojelullisesti parempaan tulokseen johtavaa määräystä tulee noudattaa.

4 § Määritelmät

Pohjavesialueet

Tarkoitetaan luokiteltuja, tärkeiden tai yhdyskunnan vedenhankintakäyttöön soveltuvien sekä käytössä olevien pohjavesialueiden varsinaisia muodostumisalueita sekä aluetta, jolla on vaikutusta pohjaveden veden laatuun tai sen muodostumiseen (*pohjavesialueen raja*).

Ranta-alueet

Tarkoitetaan jokeen, järveen, lampeen tai vastaavaan vesistöön (vesilaki 587/2011) rajoittuvia maa-alueita, jotka ovat enintään 100 metrin etäisyydellä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Vedenhankinnan kannalta tärkeät vesistöt

Heinävesi:	Kermajärvi, Heinäveden reitti, Polvijärvi
Joroinen:	Valkeinen, Pieni Valkeinen, Saarikko
Pieksämäki:	Syvänsi, Ahvenlampi, Hiidenlampi, Iso- ja Pikku-Tuoppu
Varkaus:	Kinkamo, Komminselkä, Äimisvesi (pohjoisosa)

Vesistö

Vesistöllä tarkoitetaan järveä, lampea, jokea, puroa ja muuta luonnollista vesialuetta sekä tekojärveä, kanavaa ja muuta vastaavaa keinotekoista vesialuetta.

Vesistöä vähäisempi uoma

Vesistönä ei pidetä noroa, ojaa tai lähdeettä.

Valtaoja

Tarkoitetaan kaivettua avouomaa, jonka tarkoituksena on kerätä kuivatusalueen piiri-, sarka- ja salaojista tulevat vedet sekä yläpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet ja johtaa ne pois kuivatusalueelta.

Tulvavedenkorkeuden raja

Tulvakorkeus on se vedenkorkeustaso, jolla vesistö tulvii. Tulvakorkeuden rajana käytetään kerran 100 vuodessa esiintyvän ylimmän vedenkorkeuden (HW100) tasoa vesistössä.

Taajaan rakennetut alueet

Tarkoitetaan asemakaavoitettuja alueita ja maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaisia suunnittelutarvealueita ja yleiskaavojen mukaisia kyläalueita.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet

Tarkoitetaan alueita, joissa vesi- ja viemärlaitoksella tai vesiosuuskunnalla on kunnan/kaupunginvaltuuston päätöksellä vahvistettu toiminta-alue sekä alueita, joissa se huolehtii vesihuollosta sen mukaan kuin vesihuoltolaissa (119/2001) säädetään.

Talousjätevesi

Tarkoitetaan asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan niitä vastaavaa karjatilojen maituhuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

Harmailla jätevesillä tarkoitetaan muita kuin vesikäymälän jätevesiä.

Mustat jätevedet sisältävät myös käymäläjätevesiä.

Jätevesien purkupaikka

Purkupaikalla tarkoitetaan sitä kohtaa, missä puhdistetut jätevedet purkautuvat järjestelmästä ympäristöön.

5 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Kiinteistön haltijan tai omistajan, alueen käyttäjän, toiminnanharjoittajan tai järjestäjän on annettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontaa varten tarpeelliset tiedot ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta sekä toimenpiteistä, laitteista ja suunnitelmista, joilla on tarkoituksena ehkäistä ja torjua ympäristön pilaantumista siten, kuin näissä määräyksissä erikseen säädetään.

VESISTÖJEN JA POHJAVESIEN SUOJELU

6 § Lumen vastaanottoaikat

Lumen vastaanottoaikkaa ei saa sijoittaa vesistöön eikä pohjavesi- tai ranta-alueille.

Lumen vastaanottoaikat ja tilapäiset lumen läjityspaikat on sijoitettava ja niitä on hoidettava siten, ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista eikä muuta haittaa ympäristölle tai asutukselle. Lumen vastaanottoaikan haltijan on huolehdittava alueen siivoamisesta välittömästi lumen sulamisen jälkeen. Lumen vastaanottoaikkojen sulamisvedet on imeytettävä maaperään tai selkeytettävä tai käsiteltävä muulla vastaavalla tavalla ennen niiden johtamista ojaan tai vesistöön.

Perustelut: Lumen vastaanottoaikka voi aiheuttaa pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen vaaraa ja roskaantumista. sillä aurattu lumi sisältää usein roskia, hiekkaa, nokea ja muita epäpuhtauksia. (YSL 5 ja 17 §)

7 § Maalämmön käyttöön liittyvät määräykset

Maalämpöjärjestelmissä saa käyttää vain sellaisia lämmönsiirtoaineita, joista ei aiheudu pohjaveden, vesistön tai maaperän pilaantumisen vaaraa.

Maalämpökaivon porauksessa syntyvä karkea kiviaines sekä veden ja kiintoaineen muodostama liete on käsiteltävä siten, ettei siitä aiheudu haittaa ympäristölle tai naapureille. Kiviainesta tai lietettä ei saa johtaa sellaisenaan suoraan vesistöön tai yleisiin viemäriin. Mikäli lietettä johdetaan porattavan tontin maaperään imeytettäväksi tai lähiojiin, on se tehtävä niin, ettei siitä aiheudu naapuritontin vettymistä tai ojien tukkeutumista.

Jos maalämpöjärjestelmä poistetaan käytöstä tai sitä huolletaan, on lämmönsiirtoaineet otettava talteen putkistosta ja toimitettava luvanvaraiseen käsittelyyn.

Perustelut: Maalämpölaitteissa käytettävät lämmönsiirtoaineet voivat olla ympäristölle vaarallisia, niistä saattaa aiheutua pohjaveden tai vesistön pilaantumisen vaaraa. Oppaassa Energiakaivo – Maalämmön hyödyntäminen pientaloissa (Ympäristöopas 2013, Ympäristöministeriö) esitetään yleistä tietoa lämpökaivoista esim. suositeltavista minimietäisyyksistä eri kohteisiin kuten talousvesikaivot.

8 § Vesikasvien niitto

Leikattaessa tai kerättäessä vesistöistä kasvillisuutta on kasvijäte poistettava vedestä välittömästi kuivalle maalle hyödynnettäväksi tai puutarhajätteenä kompostoitavaksi. Talviaikana katkaistua kuivaa ruokoa ei saa jättää jään päälle, vaan se on vietävä kuivalle maalle hyödynnettäväksi tai kompostoitavaksi tai jätehuoltomääräysten niin salliessa poltettavaksi tai toimitettava puutarhajätteenä jätteenkäsittely-/vastaanottoaikaan.

Perustelut: Vesikasvillisuuden leikkaus- tai keräysjäte on hyödynnettävä esim. karjan rehuna tai rakennusmateriaalina tai hävitettävä esim. puutarhajätteenä joko omalla tontilla tai jätteenkäsittely-/vastaanottoaikassa vesistön tilan pilaamisen ehkäisemiseksi.

9 § Eläinten laiduntaminen

Laidunnettaessa on vesistön rantaan jätettävä pellon kaltevuudesta riippuen vähintään 10 metrin levyinen suojavyöhyke, jolla ei saa olla kasvipeitettä vahingoittavia toimintoja, kuten eläinten ruokintapaikkoja. Laitumilla, jotka ovat 50 metriä lähempänä yleisessä käytössä olevia uimapaikkoja, on eläinten pääsy veteen estettävä.

Perustelut: Määräyksellä estetään ravinteiden pääsyä vesistöön ja mikrobien aiheuttamaa hygieniahaittaa yleisille uimapaikoille.

10 § Lannoitteiden käyttö

Sen lisäksi mitä Valtioneuvoston asetuksessa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) on säädetty, on lannan ja virtsan käsittelyssä noudatettava tässä pykälässä annettuja määräyksiä.

Lietelannan, virtsan ja puristenesteen sekä sako- ja umpikaivolietteen levitys on kielletty luokitellulla pohjavesialueella sekä 50 metriä lähempänä talousveden hankintaan käytettävää kaivoa tai lähdettä.

Perustelut: Helposti maaperässä kulkeutuvien lietelannan, virtsan ja puristenesteen levittäminen on kielletty pohjavesialueilla ja talousvesilähteiden läheisyydessä. Määräyksellä estetään epäpuhtauksien ja mikrobien pääsy pohjaveteen. (YSL 17 §)

JÄTEVESIEN KÄSITTELY

11 § Viemäriin johdettavat jätevedet

Lainsäädännön vaatimusten lisäksi viemäriin johdettavien jätevesien osalta on noudatettava seuraavia säädöksiä:

- Asumajätevesistä poikkeavien jätevesien, kuten teollisuusjätevesien, johtaminen viemäriin on kiellettyä ilman viemärin haltijan lupaa.
- Öljyä, polttoaineita, liuottimia tai rasvoja käsittelevien yritys- ja teollisuuskiinteistöjen jätevedet tulee ennen viemäriin johtamista esikäsitellä asianmukaisissa ja oikein mitoitetuissa öljyn-, hiekan- ja/tai rasvanerottimissa.
- Käyttöön otettavissa erotinlaitteistoissa on oltava tyhjennystarpeen ilmaiseva hälytinlaitteisto. Erotinlaitteiden jälkeen on asennettava näytteenottokaivo tai muu asianmukainen mahdollisuus näytteenottamiseen.
- Jäteveden vierasaineiden pitoisuus ei saa ylittää vesi- ja viemärlaitoksen tai osuuskunnan asettamia raja-arvoja.

12 § Jätevesien käsittely ja johtaminen vesihuoltoverkoston toiminta-alueen ulkopuolella

12.1 Yleisistä säädöksistä ja lupamenettelyistä

Jätevesijärjestelmän rakentamiseen tai muuttamiseen on haettava kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lupa tai tehtävä siitä ilmoitus siten, kun siitä on määrätty kunnan rakennusjärjestyksessä. Jätevesijärjestelmän muutosten luvanvaraisuuden osalta on noudatettava kunnan rakennusvalvonnan erillistä ohjeistusta.

Jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä on noudatettava YSL:n 154, 156, 157 ja 238 §:n ja valtioneuvoston asetuksessa (Vna 157/2017, jäljempänä hajajätevesiasetus) talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annettuja määräyksiä.

Maaperän soveltuvuus valitulle käsittelyjärjestelmälle on selvitettävä. Jätevesien käsittelyjärjestelmästä ei saa aiheutua pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

Mikäli kaavamääräyksissä on annettu paikallisista olosuhteista johtuvia tiukempia määräyksiä jätevesien käsittelystä (suojaetäisyydet, laitteistot ym.), on noudatettava kaavamääräyksiä.

12.2 Jätevesien käsittelyn perustaso ja -alueet

Jätevesien käsittelyssä ranta-alueiden ja pohjavesialueiden ulkopuolella, kun rakennuspaikan koko on vähintään 5 000 m², voidaan soveltaa perustason puhdistusvaatimusta.

Talousjätevedet on puhdistettava siten, että kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 80 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 30 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen (*perustason puhdistusvaatimus*).

12.3 Jätevesien käsittelyn puhdistustaso pilaantumiselle herkillä alueilla

Perustasovaatimuksien lisäksi pohjavesi- ja ranta-alueilla sekä alle 5 000 m² kiinteistöillä on noudatettava seuraavia määräyksiä:

- Pohjavesialueilla vesikäymäläjätevedet on johdettava umpisäiliöön, joka on varustettava täyttymishälyttimellä. Muut talousjätevedet on käsiteltävä vähintään 2-osaisessa saostussäiliössä ja maasuodattamossa tai vastaavan tehoisessa pienpuhdistamossa.
- Kaikki jätevedet voidaan myös käsitellä näiden määräysten 12.2 mukaisesti, mikäli käsitellyt jätevedet voidaan johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.
- Ranta-alueilla vesikäymäläjätevedet on ohjattava umpisäiliöön alueilla, joissa tästä on maininta kaavamääräyksissä. Samoin on meneteltävä, mikäli maahanimeyttämöä, maasuodattamoa tai pienpuhdistamoa ei voida sijoittaa vesiensuojelun kannalta riittävän kauaksi rantaviivasta (kohta 12.4) ja maaperä ei ole maaperäkäsittelyn kannalta sopiva.
- Maaperäkäsittelylaitteiston yhteyteen voidaan vaatia tehostettu fosforinpoisto ranta-alueilla, mikäli ohjeelliset vähimmäisetäisyydet (kohta 12.4) eivät toteudu, mutta maaperä on muutoin maaperäkäsittelyyn soveltuva.
- Alle 5 000 m² kokoisilla kiinteistöillä maaperäkäsittelylaitteiston yhteyteen voidaan vaatia tehostettua fosforinpoistoa tai vesikäymäläjätevesien johtamista umpisäiliöön, mikäli ohjeelliset vähimmäisetäisyydet (kohta 12.4) eivät toteudu.
- Laitepuhdistamosta tulevaa puhdistettua jätevettä ei saa purkaa ranta-alueella suoraan uomaan, rantaan tai vesistöön, vaan jätevesi tulee imeyttää maaperään tai muutoin käsitellä taudinaiheuttajien poistamiseksi.
- Vesikäymälää ei saa rakentaa saariin tai kiinteistöihin, joihin ei ole ympärivuotista tieyhteyttä tai joihin ei pääse veneellä, jossa on asianmukainen tyhjennyskalusto. Määräyksestä voidaan poiketa, mikäli käymäläliete on muutoin mahdollista käsitellä asianmukaisesti omalla kiinteistöllä.

Perustelut: Valtaosalla alueista voidaan käyttää perustason vaatimusta johtuen alueen kohtuullisen vähäisestä asumajätevesien kuormituksesta, joka perustuu laskennallisiin fosforin ja typen hajakuormitustietoihin Kymijoen-Suomenlahden ja Vuoksen vesienhoitoalueilla.

Perustasoa tiukempien vaatimusten käyttöön otolla pyritään suojaamaan kiinteistön omaa ja mahdollisia naapureiden talousvesikaivoja. Alle 5 000 m² kiinteistöillä on vaikea päästä kohdassa 12.4. suositeltuihin suojaetäisyyksiin jätevesijärjestelmien sijoittamisessa. Tiukempia vaatimuksia voidaan myös vaatia silloin, kun katsotaan että se on vesiensuojelun kannalta tarpeellista. Määräykset ehkäisevät ympäristön ja pohjaveden pilaantumista. (YSL 17 ja 155 §)

12.4 Ohjeellinen jätevesijärjestelmän sijoittaminen

Talousvesien maaperäkäsittelylaitteistojen sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamisessa kiinteistölle tulee noudattaa seuraavia ohjeellisia vähimmäisetäisyyksiä. Tapauskohtaisesti on kuitenkin huomioitava maastonmuodot sekä maaperä- ja virtausolosuhteet. Talousvesikaivon on oltava pohjavesivirtauksiin nähden jätevesien johtamispaikan yläpuolella. Jätevesijärjestelmää ei saa sijoittaa tulva-alueelle sekä vähimmäissuojaetäisyydet tulee mitata keskivedenkorkeudesta.

Kohde	Ohjeellinen vähimmäissuojaetäisyys
Talousvesikaivo, vedenottamo tai vesistö (joki, järvi, lampi tms.)	
- harmaat vedet	30 m
- WC-käymälän vedet	50 m
Tie, tontin raja, rakennus	
- maaperäkäsittelylaitteistosta ja purkupaikasta	5 m
Suojakerros pohjaveden yläpuolella	
- maasuodattamo	0,5 m
- maahanimeyttämö	1 m

Määrältään vähäisten pesuvesien, ns. kantovesien, imeyttäminen maahan on sallittua, mikäli se voidaan tehdä pohjaveden tai pintavesien pilaantumisvaaraa aiheuttamatta.

Perustelut: Jätevesien maaperäkäsittelylaitteistojen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin ja niiden noudattaminen ehkäisee ympäristön pilaantumista ja myös esimerkiksi hajuhaittoja. Talousvesikaivon osalta vähimmäissuojaetäisyyden arvioinnissa on otettava huomioon mm. jäteveden määrä ja laatu, maaston kaltevuus, raekoko, pohjavesiolosuhteet sekä naapureiden talousvesikaivot.

12.5 Laitteistoja koskevat erityisvaatimukset

Loma-aikoina tai muutoin satunnaisessa käytössä olevan kiinteistön jätevesijärjestelmä on valittava siten, että käyttökatkot eivät vaikuta järjestelmän puhdistustehoon.

Laitepuhdistamot ja maasuodatin on varustettava näytteenottoaivolla tai vastaavalla. Jäteveden mikrobiologinen puhdistaminen on varmistettava hyödyntäen esim. purkua maaperään.

Perustelut: Määräykset ehkäisevät ympäristön ja pohjaveden pilaantumista. (YSL 17 ja 155§)

12.6 Haja-asutuksen jätevesilietteen käyttö

Kemiallisten käymälöiden käymäläjäte on toimitettava kunnan viemäriverkkoon vesi- ja viemärlaitoksen ohjeiden mukaisesti tai muuhun luvalliseen paikkaan.

Oman kiinteistön sakokaivolietettä voi levittää omille pelloille stabiloinnin jälkeen. Umpikaivolietteen hygienisointiin tarvittava kalkkimäärä on 12,5 kg/m³ ja sakokaivolietteellä vastaavasti 15 kg/m³. Stabilointi on riittävä, kun lietteen pH-arvo on 12 vähintään 2 tuntia. Happamuus voidaan tarvittaessa varmistaa mittaamalla pH-arvo joko pH-liuskalla tai -mittarilla. Lietteen levityksestä on pidettävä lohkokohtainen kirjanpito, joka on tarvittaessa esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Levitysvuonna levitysalueella ei saa kasvattaa sellaisia kasveja, joita yleensä käytetään ihmisen ravinnoksi tuoreena, syömällä sen maanalainen osa tai eläinten rehuksi. Sallittuja kasveja ovat esim. viljat, sokerijuurikas ja öljykasvit. Nurmelle lietettä saa levittää vain perustettaessa nurmi suojaviljan kanssa ja multaamalla liete huolellisesti. Viiden vuoden aikana ei levitysalueella saa viljellä perunaa, juureksia, vihanneksia eikä juuri- ja yrttimausteita.

Perustelut: Stabiloinnin jälkeen lietteestä ei aiheudu enää terveys-, ympäristö- ja hajuhaittoja. Kalkkistabiloinnin ohje: Haja-asutuksen sako- ja umpikaivolietteiden tilakäsittely ja käyttö maataloudessa, 2014, Putsareista pelloille –hanke. (YSL 16 ja 17 §, Direktiivi 86/278/ETY ympäristön, erityisesti maaperän, suojelusta käytettäessä puhdistamolietettä maanviljelyssä).

13 § Kuiva- ja erottelevien käymälöiden käyttö

Käymälää ei saa sijoittaa tulva-alueelle, 20 metriä lähemmäksi vesistöä, eikä 5 metriä lähemmäksi naapurin rajaa.

Käymälän alustan on oltava tiivis niin, että kaikki päästöt maaperään ja muuhun ympäristöön on estetty. Kuivakäymälää on hoidettava ja käytettävä niin, ettei siitä aiheudu päästöjä pinta- ja pohjavesiin, haju- eikä muuta haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kuivakäymälän tyhjennysjätteet on kompostoitava tai toimitettava tarvittavat luvat omaavalle vastaanottajalle.

Erottelevien käymälöiden nesteet on kerättävä tiiviiseen säiliöön ja käytettävä joko kompostissa tai laimennettuna lannoitusaineena. Niitä ei saa johtaa harmaiden vesien käsittelyjärjestelmään.

Perustelut: Kuiva- ja erottelevasta käymälästä ja käymäläjätteen kompostoinnista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista ja haju- tai viihtyvyyshaittoja. Käymäläjätteen sisältämien ravinteiden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi on ennakolta estettävä niiden pääsy vesistöihin.

14 § Eläinsuojien ja maito huoneiden jätevesien käsittely

Eläinsuojien ja maito huoneiden jätevedet sekä jalostukseen kelpaamaton maito on käsiteltävä tarkoitukseen suunnitellussa erillisessä käsittelyjärjestelmässä tai asumisjätevesien kanssa yhteiskäyttöön suunnitellussa käsittelyjärjestelmässä. Jätevedet ja jalostukseen kelpaamaton maito voidaan myös johtaa liete- tai virtsasäiliöön, jos säiliön mitoitus on riittävä.

Perustelut: Eläinsuojien ja maito huoneiden pesuvesiä ei ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi saa johtaa käsittelemättöminä maastoon tai vesistöön. (YSL 155 §)

15 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden, mattojen ym. pesu

Moottoriajoneuvojen, veneiden, koneiden, ym. vastaavien laitteiden harvoin tapahtuva pesu on sallittu tavanomaisessa asumiskäytössä olevilla asuinkiinteistöillä, mikäli pesuvedet voidaan johtaa jätevesiviemäriin tai imeyttää maahan siten, ettei niistä aiheudu haittaa naapureille tai ympäristölle. Pesussa syntyviä jätevesiä ei saa missään olosuhteissa johtaa suoraan vesistöön.

Pohjavesialueilla sekä katu- ja tiealueilla pesu on sallittu vain tähän tarkoitukseen varatuilla alueilla, joista pesuvedet johdetaan hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta jätevesiviemäriin tai muuhun erikseen hyväksytyyn käsittelyyn.

Ammattimainen tai laajamittainen ajoneuvojen, veneiden, koneiden ym. vastaavien laitteiden pesu kiinteistöllä on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla. Pesuvedet on johdettava jätevesiviemäriin hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta.

Yleisten mattojen ym. tekstiilien pesupaikkojen pesuvedet eivät saa valua vesistöön sellaisenaan. Yleisten matopesupaikkojen on liityttävä viemäriin tai niiden pesuvedet on johdettava maaperäkäsittelyjärjestelmään 31.10.2019 mennessä.

Suositus: Pesuaineina on suositeltavaa käyttää biohajoavia pesuaineita.

Perustelut: Jätevedet aiheuttavat ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, jos ne pääsevät imeytymään maahan. Pilaantumisvaaran aiheuttaminen on kielletty. Pesu vesistön rannalla voi aiheuttaa vesistön pilaantumista, jos ne johdetaan suoraan vesistöön. Vähäisten, haitattomien jätevesien imeyttämisestä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Määräaika on korjattu yhteneväiseksi kaikkien kuntien osalta. (YSL 16 ja 17 §)

POLTTONESTEET JA MUUT KEMIKAALIT

16 § Vaarallisten aineiden varastointi

Ympäristölle vaaralliset kemikaalit kuten polttonesteet, öljyt, maalit, kasvinsuojeluaineet ja liuottimet on varastoitava ja säilytettävä kiinteistöllä siten, että niiden pääsy viemäriin, maaperään tai vesistöön on estetty. Kemikaalit on säilytettävä lukitussa ja katetussa tilassa.

Perustelut: Määräykset ovat tarpeen pohjaveden ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 16 ja 17 §)

17 § Pysyvät tankkaus- ja täyttöpaikat

Pysyvässä käytössä olevat polttonesteiden ja muiden kemikaalien tankkaus- ja täyttöpaikat on sijoitettava alueelle, joka on varustettu kemikaalia läpäisemättömällä pinnalla, pinnoitteella tai suojakalvolla. Säiliöt on oltava lukittuja ja niissä on oltava lapon- ja ylitäytönestimet. Säiliöiden läheisyydessä on oltava imeytysainetta vuotovahinkojen varalta. Mahdolliset vuodot on kerättävä talteen. Myös tilapäiset tankkauspaikat on suojattava siten, ettei polttonesteitä missään olosuhteissa pääse maaperään. Tankkaus- ja täyttöpaikat on muutettava määräysten mukaisiksi 1.1.2019 mennessä.

Perustelut: Määräykset ovat tarpeen pohjaveden ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräaika on korjattu yhteneväiseksi kaikkien kuntien osalta. (YSL 16 ja 17 §)

18 § Öljy- ja polttonestesäiliöiden tarkastus, pinnoitus ja poisto

Maanalaiset, metalliset öljy-, polttoneste- ja muut kemikaalisäiliöt on puhdistettava ja tarkastettava vähintään joka kymmenes vuosi tai tarkastuksessa todetun kuntoluokan mukaan. Yli 15 vuotta vanhoille säiliöille on ensimmäinen puhdistus ja tarkastus tehtävä viimeistään 1.1.2019. Säiliön tarkastustodistus on pyydettäessä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkastuksen saa suorittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä tarkastaja.

Metallisäiliöitä ei saa korjata pinnoittamalla niitä lasikuitu- ja muovipinnoitteella. Jos säiliö on kuitenkin pinnoitettu ennen näiden ympäristönsuojelumääräysten voimaantuloa, se on tarkastettava vähintään viiden vuoden välein tai tarkastuksessa todetun kuntoluokan mukaan.

Käytöstä poistetut maanalaiset öljy-, polttoneste- ja muut kemikaalisäiliöt on poistettava maaperästä viimeistään vuoden kuluessa käytöstä poistosta. Myös säiliön putkistot ja täyttöyhde on poistettava tai ne on varmuudella tukittava ja niiden käyttö estettävä. Säiliöt on puhdistettava ja tarkastettava ennen maaperästä poistamista. Säiliön tarkastustodistus on pyydettäessä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle. Säiliöiden poistosta on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kaksi viikkoa ennen säiliön poistamista.

Jos säiliöiden poistaminen maaperästä ei ole mahdollista rakennuksia vaurioittamatta tai muusta perustellusta syystä, siitä on tehtävä kirjallinen ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä todistus säiliön tarkastamisesta ja puhdistamisesta sekä perustelut siitä, miksi säiliön poistaminen vahingoittaisi rakennuksia. Säiliön voi jättää maahan, jos ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy ilmoituksen maahan jättämisestä. Maahan jätettävä säiliö on täytettävä hiekalla. Lisäksi maahan jätetyn säiliön sijaintitiedot on säilytettävä kiinteistön asiapapereissa.

Perustelut: Määräykset ovat tarpeen pohjaveden ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 16 ja 17 §). Käytöstä poistettu polttonestesäiliö on myös jätelain (646/2011) tarkoittama jäte, jota ei saa hylätä (JL 13 §). Maahan jätettävän säiliön täyttäminen hiekalla on tarpeen turvallisuussyistä, ettei säiliö maaperineen pääse romahtamaan. Määräaika on korjattu yhteneväiseksi kaikkien kuntien osalta.

19 § Erityismääräykset pohjavesi- ja ranta-alueilla

Öljyä, polttonesteitä ja muita nestemäisiä kemikaaleja ei saa varastoida maanalaisissa säiliöissä. Käytössä olevat maanalaiset säiliöt on poistettava maaperästä viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun säiliön todetaan tarkastuksen perusteella kuuluvan C-kuntoluokkaan.

Maanpäällisten säiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai niissä on oltava 1,1-kertainen valuma-allas ja katos. Lisäksi säiliöissä on oltava ylitäytönestolaite, lukitus ja vuodonilmaisujärjestelmä. Ympäristönsuojelumääräysten voimaantullessa käytössä olevat maanpäälliset säiliöt on muutettava määräysten mukaisiksi 1.1.2021 mennessä.

Pohjavesialueilla sijaitsevien sähkön jakelumuuntajien rakenne on suunniteltava siten, ettei muuntajaöljyä pääse maaperään.

Perustelut: Määräykset ovat tarpeen pohja- ja pintaveden sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräaika on korjattu yhteneväiseksi kaikkien kuntien osalta. (YSL 16 ja 17§)

ILMANSUOJELU JA PÖLYNTORJUNTA

20 § Savukaasujen ja ilmastointilaitteiden haitallisten vaikutusten ehkäisy

Kiinteistökohtaisissa lämmityskattiloissa ja muissa tulipesissä ei saa polttaa sellaisia aineita, joiden palaessa savukaasujen mukana ympäristöön pääsee siinä määrin nokea ja hajua tai ympäristölle ja terveydelle vaarallisia yhdisteitä, että niistä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista, terveyshaittaa, viihtyisyyden alenemista taikka vahinkoa tai haittaa naapurikiinteistölle. Tällaisia aineita ovat mm. kaikki käsitelty puu, vaneri, lastulevy, kumituotteet, jäteöljy, muovit ja muu vastaava materiaali sekä muut huonosti palavat materiaalit.

Taajaan rakennetulla alueella rakennuksen savukaasupäästöjen tai muiden päästöjen päästökorkeus ja teollisuus-, tuotanto- ja yritysikiinteistöjen sekä pysäköintirakennusten ilmanpoistolaitteiden sijoitus on toteutettava siten, että savu- ja poistokaasujen leviäminen ympäristöön normaaleissa sää- ja käyttöolosuhteissa ei aiheuta kohtuutonta haittaa tai vahinkoa naapurikiinteistölle tai sen asukkaille.

Perustelut: Määräys on tarpeen, etteivät päästöt aiheuta lähistöllä asuville terveyshaittaa tai kohtuutonta rasitusta muun muassa pölystä, hajusta, kosteudesta tai melusta eikä ympäristön pilaantumisen vaaraa. (YSL 7 §, TSL 2 §, NaapL 17 §)

21 § Rakennus- ja kunnostustyöt

Rakennusten julkisivujen ja ulkotiloissa suoritettavien rakenteiden tai esineiden hiekkapuhallus-, maalaus- ja muiden kunnostustöiden yhteydessä on pölyn leviäminen ympäristöön estettävä riittävällä suojauksella (suojapeitteillä, kostutuksella, ilmanvaihtoratkaisuilla tms.) niin, ettei toiminnasta aiheutuva pöly, liotinainehöyryt tai muut vastaavat päästöt aiheuta haittaa terveydelle, yleiselle viihtyvyydelle tai ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Perustelut: Määräys on annettu pölyn aiheuttaman viihtyvyyden- ja terveyshaitan ehkäisemiseksi. Suihkupuhallusjätteet voivat sisältää erilaisia haitallisia ja myrkyllisiä yhdisteitä. (YSL 7 ja 14 §)

22 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito

Taajaan rakennetuilla alueilla on liikenneväylille, pihoille ja pysäköintialueille kertynyt hiekoitushiekka ja muu kiintoaineksen poistettava keväisin mahdollisimman pian lumen ja jään sulamisen jälkeen.

Hiekan ja kiintoaineksen poistoon ei saa käyttää sellaisia laitteita tai menetelmiä, jotka aiheuttavat pölyn leviämistä ilmaan. Kiellettyjä menetelmiä ovat muun muassa koneellinen kuivaharjaus ja lehtipuhaltimen käyttö.

Liikenneväylät, pihat ja pysäköintialueet on puhdistettava ja pestävä tarvittaessa muulloinkin kuin keväisin, mikäli niistä aiheutuu haitallista pölyämistä tai epäsiisteyttä. Pesu tulee tehdä siten, ettei viemäri tukkeudu hiekasta.

Perustelut: Hiekoitushiekan poistamisessa on estettävä haitallinen pölyäminen, sillä keväisin katupöly heikentää muutenkin huomattavasti ilmanlaatua. Hiekoitushiekka on poistettava riittävän kosteana ja oikea-aikaisesti. (YSL 7 ja 14 §)

MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA

23 § Ilmoitusvelvoite erityisen häiritsevää, tilapäisestä melusta ja tärinästä

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta tai tapahtumasta on tehtävä meluilmoitus ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisesti kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Toiminnan saa aloittaa vasta 30 vrk:n kuluttua ilmoituksen jättämisestä paitsi, jos kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen päätöksellään sallii toiminnan aloittamisen em. määräaikaan aikaisemmin.

Ilmoitus on tehtävä aina seuraavista toiminnoista:

- ulkoilmakonserteista ja suurista yleisötilaisuuksista, joissa käytetään äänentoistolaitteita,
- räjäytys- ja lyöntipaalutus- tai vastaavasta erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta työstä,
- yöaikaan (klo 22-7) ja viikonloppuisin (pe klo 22 - ma klo 7) tehtävästä häiritsevää melua aiheuttavasta rakennustyöstä tai
- moottoriurheilukilpailuista, jos toiminnalla ei ole maastoliikennelain mukaista lupaa eikä ympäristölupaa.

Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä seuraavista toiminnoista:

- ilotulituksesta,
- tavanomaisesta rakentamisesta,
- sirkusnäytännöistä,
- äänentoistolaitteiden tilapäisestä käytöstä klo 7 - 22 yleisötilaisuuksissa ja muissa tilapäisissä tapahtumissa yleisökäyttöön sopivissa paikoissa,
- yksityistilaisuuksista kuten häistä tai vastaavista.

Tilapäisten tapahtumien järjestäjien on tiedotettava tapahtuman vaikutuspiirissä oleville asukkaille ja naapurikiinteistöjen haltijoille melua aiheuttavan tapahtuman laadusta, ajankohdasta ja kestosta vähintään kahta viikkoa ennen tapahtuman järjestämistä.

Häiritsevää melua aiheuttavien töiden teko tai tapahtumien järjestäminen on kielletty silloin, kun lähialueella on menossa erityisen herkästi häiriintyvää toimintaa kuten ylioppilaskirjoitukset, oppilaitosten pääsykokeet, jumalanpalvelukset tai muut kirkolliset tilaisuudet.

Perustelut: Erityisen häiritsevän melun aiheuttamista on tarpeen ennalta rajoittaa kohtuuttoman viihtyvyshaitan ehkäisemiseksi. (YSL 7 §, NaapL 17 §)
Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja lähialueen asukkaat osaavat ennalta varautua toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin.

24 § Rakennusten savukaasun poisto- ja ilmastointilaitteet

Taajaan rakennetulla alueella rakennusten savukaasun poisto- ja ilmastointilaitteet on sijoitettava niin, etteivät ne aiheuta valtioneuvoston meluohjearvojen ylittävää, häiritsevää ja kohtuutonta melua naapurikiinteistöille.

Perustelut: Erityisen häiritsevän melun aiheuttamista on tarpeen ennalta rajoittaa kohtuuttoman viihtyvyyshaitan ehkäisemiseksi. Toiminnanharjoittajalla tai kiinteistön haltijalla on velvoite olla selvillä toimintansa aiheuttamasta melutasosta ja huolehtia melun riittävästä rajoittamisesta. (YSL 6 ja 7 §, Vnp melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §)

MUUT MÄÄRÄYKSET

25 § Rangaistussäännökset

Valvonnasta ja hallintopakosta ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen ja laiminlyönnin oikaisemiseksi säädetään YSL:n 18 luvussa ja rangaistussäännöksistä YSL:n 20 luvun 225 §:ssä.

26 § Määräyksistä poikkeaminen

Ympäristönsuojeluviranomainen voi erityisestä syystä myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa luvan poiketa näistä määräyksistä. Poikkeamisesta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, eikä poikkeamisesta saa aiheutua näiden määräysten tavoitteiden syrjäytymistä.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa näitä ympäristönsuojelumääräyksiä täydentäviä ohjeita ja määräyksiä.

27 § Voimaantulo

Ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran kunnissa sekä Pieksämäen kaupungissa. Varkauden kaupungissa ympäristönsuojelumääräykset tulevat voimaan 1.1.2019.

Päätökset ympäristönsuojelumääräyksiä hyväksymisestä kunnittain:

Heinäveden kunnanvaltuusto 26.3.2018 § 13

Joroisten kunnanvaltuusto 23.4.2018 § 9

Leppävirran kunnanvaltuusto 7.5.2018 § 14

Pieksämäen kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 27

Varkauden kaupunginvaltuusto 24.9.2018 § 73